

Μυρσίνη Γκανά [Στην αρχή υπήρχε]

Στην αρχή υπήρχε
ο ήλιος, το φεγγάρι, τα σύννεφα
για να μετρούν, να χωρίζουν
να δίνουν ρυθμό
και όλα έμοιαζαν ατελείωτα,
απέραντα, σε διαρκή διαστολή.
Κι ύστερα ήρθαν τα ρολόγια
να μετρούν βασανιστικά
λεπτά και δευτερόλεπτα
να συρρικνώνουν το χρόνο,
το πεδίο, τη χαρά.
Κουβαλάω ένα
στη θέση της καρδιάς
ακούω διαρκώς τους χτύπους του
που λένε
τώρα, τώρα, τώρα.

Μυρσίνη Γκανά, Τα πέρα μέρη, Εκδόσεις Μελάνι, 2017

Ερμηνευτικό σχόλιο

Ποιο είναι, κατά τη γνώμη σας, το κύριο θέμα του κειμένου; Να το παρουσιάσετε αξιοποιώντας τους κατάλληλους κειμενικούς δείκτες. (150-200 λέξεις)

Κατά την προσωπική μου γνώμη, κύριο θέμα του κειμένου συνιστά η επώδυνη αλλαγή που έχει επέλθει στη σχέση των ανθρώπων με το χρόνο. Αρχικά, σε πιο απλές μορφές ζωής και κοινωνικής οργάνωσης, το πέρασμά του γινόταν αντιληπτό με φυσικό τρόπο, μέσω της κίνησης του ήλιου ή της εναλλαγής του με το φεγγάρι καθώς και με τα σύννεφα που σηματοδοτούσαν την αλλαγή της εποχής, δηλαδή μέσα από τα στοιχεία της φύσης που η ποιήτρια παρουσιάζει με το ασύνδετο σχήμα «ο ήλιος, το φεγγάρι, τα σύννεφα / για να μετρούν, να χωρίζουν / να δίνουν ρυθμό». Προσφέρονταν, έτσι, στους ανθρώπους ήπιες υπομνήσεις της ύπαρξης και του περάσματος του χρόνου, χωρίς να αίρεται η αίσθηση πως όλα είναι απέραντα και πως ο χρόνος διαστέλλεται συνεχώς, όπως τονίζεται, επίσης, με το ασύνδετο σχήμα «όλα έμοιαζαν ατελείωτα, / απέραντα, σε διαρκή διαστολή». Αλλά στην πορεία ήρθαν τα προσωποποιημένα «ρολόγια», τα οποία άρχισαν «να μετρούν βασανιστικά» το πέρασμα του χρόνου σε λεπτά και σε δευτερόλεπτα, καταλήγοντας «να συρρικνώνουν» τόσο τον ίδιο το χρόνο, όσο και τη χαρά των ανθρώπων. Ό,τι παλαιότερα έμοιαζε άπλετο, αφού η πάροδός του γινόταν αισθητή με αργές και σταδιακές αλλαγές, άρχισε τώρα να καταμετράται με ακρίβεια δευτερολέπτου, καθιστώντας τους ανθρώπους έρμαιο αυτού του συνεχούς και γοργού περάσματος

του χρόνου. Πλέον, στο κέντρο της ύπαρξής μας (Κουβαλάω ένα / στη θέση της καρδιάς) βρίσκεται ο αμείλικτος καταμετρητής του χρόνου, το προσωποποιημένο ρολόι, το οποίο υπενθυμίζει διαρκώς στην ποιήτρια πως δεν υπάρχουν περιθώρια για αναβολές και πως οφείλει να δράσει τώρα, όπως αυτό τονίζεται emphatically, με την επανάληψη: «τώρα, τώρα, τώρα».

Κική Δημουλά

Κονιάκ μηδέν αστέρων

Το ποίημα βρίσκεται στον ακόλουθο σύνδεσμο

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2712/Neoelliniki-Logotechnia_G-Lykeiou-AnthrSp_html-empl/index_1_20.html

Σχόλια

Το ποίημα «κονιάκ μηδέν αστέρων» αναφέρεται στην απώλεια και τη λειτουργία της μνήμης και των αναμνήσεων απέναντι σε αυτή. Η προσωποποιημένη φωτογραφία λειτουργεί, όπως το κονιάκ, ως συμβολισμός της ανώφελης λειτουργίας της μνήμης για ό,τι έχει πεθάνει, έχει χαθεί Στο ποίημα διακρίνεται η λεπτή δημούλεια ειρωνεία, ο σαρκασμός απέναντι στην παρηγορητική λειτουργία της αναπόλησης και της νοσταλγίας μέσω της ενεργοποίησης της μνήμης.

Χαρακτηριστικό της ποίησης της Δημουλά η απόδοση ανθρώπινων-έμψυχων χαρακτηριστικών σε αφηρημένες έννοιες.

Η φωτογραφία είναι μια εικόνα σφρίγγους, ζωής, ζωντάνιας, αυθεντικής ομορφιάς και, σχεδόν, σε όλο το κείμενο η υποτακτική σύνταξη και το προτρεπτικό ύφος μας καλεί να «σταθούμε στο πλευρό αυτής την μικρής φωτογραφίας».

Η θάλασσα συμβολίζει τη δύναμη και τη χαρά της ζωής, τον έρωτα της ζωής.

Το να είναι παντού θάλασσα σημαίνει τη δύναμη της ζωής και το να μην είναι πουθενά σημαίνει την οδύνη και το ανυπόφορο της απώλειας που δεν μπορεί να αναπληρωθεί από τη μνήμη και τις ωραίες αναμνήσεις οι οποίες, κατά την ποιήτρια, λειτουργούν μόνο παρηγορητικά.

Ενδεικτική σύνθεση

Κατά τη γνώμη μου, το ποιητικό υποκείμενο βιώνει το πένθος της απώλειας αναγνωρίζοντας τον αδύνατο και πρόσκαιρο χαρακτήρα που έχει η ανάμνηση/οι αναμνήσεις ως τρόπος παρηγοριάς. Αναγνωρίζει, βέβαια, την επίδραση των αναμνήσεων στο μετριασμό του πόνου αλλά με δύναμη παραδέχεται, παράλληλα, ότι από μόνες τους οι αναμνήσεις δεν απομακρύνουν τα επώδυνα συναισθήματα που παραμένουν και αντιμετωπίζονται μόνο με την αποδοχή και την ψυχική ανθεκτικότητα του υποκειμένου που τα βιώνει.

Προσωπικά, θεωρώ ότι η λειτουργία των αναμνήσεων είναι σημαντική/ επουσιώδης